

Hilda Aspin arkisto

Runto Erkon kirjeitä Hildalle

4.7. - 8.9. 1888

PLA-N-443-Bb1-33

Via St. Petersburg.

4/788

Riitzen

Neiti Hilda Asp.

Tellavatchdas.

Tampere.

Finnland.

Reitzenhain 4. heinäkuuta 1888.

Rakas Hilda!

Eilen sain sinulta taas kirjeen, lai-
oliko se jo toissa päivänä, niin että
voin siihen jo hyvällä omallatunrolla
vastata, - siihen ja edelliseen. Vaikka
mitäs minulla on täällä vastattavaa,
eihän minulla ole huvimatkoja eikä
muuta kerrottavana. Toista en nyöskään
voi puhua. Laat mitä mieleen tulee.
Henrik on nyt täällä, ja viipynee tämän
kuukauden. Asuu tästä noin 10 minuutin
päässä, mutta syö ja "ottaa kuuria" tääl-
lä Kuukausissa. Yhdessä olemme
kävelleet, vaikka nämä ensi päivät
ovat olleet niin kylmät ja sateelliset
että ei ole juuri voinut tehdä mitään.
Nythän seitä taitaa vähitellen ruveta
parempaa tulemaan. - Olet minulle
jo useamman kerran kirjoittanut un-
desta opettajatoimestasi, vaikk' en ole
sitä tullut minä puhuneeksi. Mitä

minä osaan siihen sanoa? Eiköhän se
ole hyvä. Jos itse vaan olet tyytyväinen.
Se paha minä nyt ainakin on että koulu
on ruotsalainen. Mutta eiköhän sekin
mene. - Olen minäkin täällä vähän jo
ajatellut tulevaista toimeentuloani. Jos
minä täällä tervennä palaan, niin olen,
niin kuin tiedät, vivoton, rahaton ja
leivoton. Eikä mitään erityistä toivoa-
kaan ole ensimmäisen enemmän kuin
viimeisenkään saannista, ainakaan Hel-
singissä. Uudesta lehdestä ei tule
mitään, ja muuta tointa ei tarvitse
ajatellakkaan. Entisellä tavallani taas en
enää voi enkä tahdo elää, ei jää siis
muuta kuin kääntyä Gummerukseen
ja hänen toimeensa. Ja rahallisestihan
se on hyvä, Jyväskylässä vaan saa asua.
Mutta kun siellä on kaksi kolme vuotta
ollut, niin ovat velatkin toivottavasti mak-
setut, ja kenties sitä sitten voi ja jaksaa
elää muuallakin. Osaatko ajatella sem-
moista? Itse puolestani ajattelen asiaa
ihan luonnollisena. - Muuten, muistaissa-
ni, ole hyvä ja läheta heti tämän
kirjeen saatunasi Gummerukselle osoitteella
Jyväskylä, sisäänkirjoitetussa kirjeessä,
henkivakuutuspoliiseistani se joka on 8000:lle
mkalle. Pane se vaan kirjeeseen ja vakuuta
ilman mitään muuta.

Levosta olen halunnut vielä kirjoittaa. Olet

loukkaantunut hänen tavastaan laulujuhlissa. Mutta tiedätkö miksä hän oli semmoinen? Hän kirjoitti minulle olevansa jo jotenkin terve ja vatsansa yhä vahvistuvan. Mutta kestonuksestasi näen että oikea terveys vielä on kaukana. Sillä juuri hänen lautinsa vaikuttaa mieleen ja käytöstapaan ja siinä juuri syy miksi hän oli sellainen. Minä hänen tilassaan olisin ollut samanlainen. Mutta eihän ihmisiltä voi vaatia lääkärin silmää, niin että kai kero on muitakin jo loukannut samalla lailla. - Mitä minun terveyteeni tulee, niin syön ja kävelen jo kuin päivämies. Rinnassani ei parantuminen ole niin huomattava, mutta Henrik on ihan varma täydellisestä parantumisestani, ja kun muut uskovat niin täytyykin minunkin uskoa. Ja niin toivon kolmen kuukauden päästä taikka niin iloisesti tulevani luoksesi. Ja siihen asti pysyn myös sinun omana sulhonasi. Voi hyvin!
Ruedisi.

Lano terveisiä kotolaisille.

Via St. Petersburg.

12/88
7 Reitzenhain

Neili Hilda Asp

Pellavatehdas.

Tampere.

Finland.

Reitzenhain 12 heinäkuuta 1888.

Rakas Hilda!

Lain äsken kirjeesi, sen jossa olet alakulonen. Ja alakuloiseksi se teki minutkin, vaikk'en olisi laktonut. Ensinkin se ett'et ole terve. Tiedän kyllä minkälainen sinun terveytesi on, vaikka sitä aina kehut, mutta senlään tuntuu se kiva kovemmin kun sairauksin ilmestyy äkkinaisemmin ja kovemmin. No niin, kärsi ja odota. Muta neuvoo en tiedä. Mutta se onkin tehokas. — Se mielentilaani kuitenkin ensin vaikutti, mitä juttelit mielestäsi. Yleiset alakuloiset lauseesi lähtevät ruumillisesta heikkoudestasi, eikä minulla siis ole niihin mitään sanomista. Jos kerta pääset niin pitkälle terveydessä, että niin sanoakseni ruumillisesti iloitsit elämästä, niin olet toista mieltä henkisesti ja loydät "tehtäväsi". Ennen et. Olet valitellut

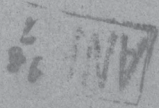
"tyhjiyyttäsi". Laidas ja heikko ihminen
on aina tyhjä, tyhjiys on semmoisen
"normaalitila". Luuletko että minä olen
noin täysinäinen täällä Reiterhainissa,
tahi olin, maatessani Pariisissa? Tyhjä
kuin tyhjä on. Ei kummon ajatusta, ei
halua, ei toivetta, ei tulevaisuutta. Mie-
likuvitus vaan lentelee mahdollisiin
ja mahdottomiin, heikon kykynsä mukaan.
Mutta tuo alhainen mielikuvitus, joka
koivallakin on, ja joka ei mitään uutta
tiedä. Terveysten mukana kai tulee jotain
mieltäkin päähän. Sanot että olemme tulleet
vieraksi toinen toisemme ajatuksavalle. Jos
se sinusta siltä tuntuu, niin on syy minussa
ja kirjeissäni. Minä tunnen sinut yhtä
hyvin kuin Suomesta lähtiessäni, ja kun
tulen takaisin en löydä sinussa mitään
jota en tuntisi. Uskon että sinäkin tunnet
minut silloin, joll'et nyt tunnekkkaan. —
Se "ajatus" minulla kuitenkin aina on
että Suomeen tultuani rupeaan niin pal-
jon kuin mahdollista rahaa tienääseen.
Hankin paikan, jossa se on mahdollista
ja jonka terveyteniikin kannattaa —
ja sitten ei muuta kuin vähän kärsi-
vällisyyttä. Ja sitä kun minulla on.
Ja jos saan jälleen Terveyttä, saan kyllä
keinopääni ja kekseliäisyyteniikin. En
ole huolissani tulevaisuudesta, jos
vaan terveeksi tulen.

Kirjeesi eivät ole minua koskaan är-
vyttäneet, tai mitenkään sanoneet. Mielelläni
niitä aina otan. Mutta en minun
vuokseni kirjoita, joll'et muuten tahdo
tahi halua. En aio uttryckligen enkä
inttryckligen sändan sinä suhteessa
mitään vaikuttaa. — No niin, nyt mu-
pean tulemaan taas pahaksi. Sitä
en kuitenkaan tahdo, ~~sillä en~~ vaan
puhua vaan rakkaita ja lempeitä
sanoja — saadakseni samanlaisia ta-
kaisin. Ja rakkaalla ja ikävoivalla
mielellä suljen sinut kohtalon huo-
maan. Oma
Ruudisi.

Via St. Petersburg.

12/7 88

Reutgenham

3/11

Keili Hilda Asp.

Pellavatchdas.

Tampere

Finland.

Reitzenhain 12 heinäkuuta 1888.

Rakas Hilda!

Käviinnyt olen jo sinulle kirjoitta-
mista ison aikaa. Mutta semmoisilla
ilmoilla kuin täällä on ollut ei voi
tehdä mitään. On satanut joka päivä,
ollut pilvistä ja kylmää, ja minä olen
ollut kuumevilassa aamusta iltaan.
Viime päivinä olen enemmän maannut
kuin ollut ylhäällä. Lomalaistahan
se on tänäänkin, mutta ovat edes läm-
mittaneet ruokasalin hyväksi.
Ei minulla täällä mitään erityistä kir-
joittamista ole, että sen vuoksi tahdoisin
kirjoittaa. Ei täällä tapahdu mitään,
päivä menee vaan ja toinen tulee.
Pakisenhan jotain. Viime kirjeeni jäl-
keen sain jo myös sinulta kirjeen. Et
ole tyytyväinen; minun nimittäin.
Olisiko parempi että antaisin tunteilleni
ja alakuloisuuksilleni vallan ja tekisin
paranemiseni vielä kysymyksenalaisemmaksi.
Eiköpä ole parasta olla tyyneesti semmoisen
tukki jommoiseksi tauti tekee, ja odottaa

aikaansa. Ja tuijakinakin olen olen sinun
tukkisi, niin kauvan kuin siksi kelpaan.
— — Henrik viipyynee täällä tämän
kuukauden, vaikkeivät nämä ilmat tähän
asti ole juuri hänelle houkuttelevia olleet.
Kenties olisi ollut parempi ett'ei olisi hänen
tietämättään puhunut mitään hänen ra-
kastumisasiastaan, mutta kun olen kerran
alottanut, jatkan. Asia näyttää näet olevan-
kin niin että suurempisyy on itse työssä
kuin vanhemmissa. Tyttö on liian kevyt-
mielinen ja taisi haluta vaihtelusta.
Antanut liian paljon "konversationsmitun-
teja" ulkomaalaisille miehille. — Puhun
nyt sitten taas terveydestäni. Joll'ei mi-
nulta olisi sitä ainoastaan vihua, niin
eihän tässä mikään olisi eläessä. Taitaa
kylmä ilmakin hiukan vihua lisätä,
mutta oikeastaan se on kuumetta, joka
ei halua lähteä pois vielääkään. Mutta
ehkäpä se lopulta lähtee ja silloin edis-
tyy terveys myötenkin pikemminkin.

Kyllä minä mielelläni taas
sinulta kirjeen ottaisin, tietääkseni miten
kä sinä ja te kaikki siellä jaksatte, ja tun-
teakseni sinut taas lähempänä. Olen sinusta
täällä nauttia nähnyt, mutta jos unilla on päin-
vastainen merkitys, niin minun uneni tietävät
paha. Terveisiä kotolaisille. Voi itse hy-
vin ja muista väliin omaa sulkoasi

Rundia

Via St. Petersburg.

15/7 86

Keiti Hilda Asp

Pellavatehdas

Tam

Finnland

Reitzenhain 15 heinäkuuta 1888

Rakas Hildani !

Lain sinun rakkaan kirjeesi, jossa kerroit "päätöksesi". Kiitos siitä ! Se lämmitti minua kuin aurinko, jota täällä ei ole saanut nähdä ennen kuin tänään, - ja näin siitä taas rakkaan, oman tyttöni. Mutta elä sinä ole huolissasi minun terveydestäni, tahi epäluuloisena. Minä kuin tähänkin asti kirjoitan sinulle terveydentilani semmoisena kuin sen itse tiedän. Ja ainahan olen elänyt toivossa syksyllä aikaisemmin tai myöhemmin päästä terveenä luoksesi. Nyt näiden huonojen ilmojen aikana on ollut niin kuin olisi tullut huonommaksi, mutta se näyttää olevan jotain kriisiä vaan, sillä tänään olen jo taas tavallisessa olossani. Ja nyt näyttävätkin ilmatkin muuttuvan kauniiksi.

Sinua ajattelen ja kaipaan niin kuin elämää ja tointo, jota odotan tämän yksitoikkoisuuden ja toimettomuuden jälkeen. Ja Jyväskylässä samoin kuin Helsingissäkin olen oleva onnellisena kanssasi, sillä minäkin olen väsynyt tyhjään ihmismeluun ja haluan rau-

hassa ja hiljaa kotonani työskennellä.
Ja sinun kaussasi on minulla oma ma-
idnamme, niin ettemme muuta kaipa.

Mitä kerroit kerosta oli minulle
ihan mutta, mutta hyvin mieluista. Luulen
että se vuosi Tekisi hänelle hyvää. Mutta
ei ajattelekkaan että me Kyläkirjaston
työn ohella voimme Keski-Puomeenkin
toimittaa. Jos tahdomme viimemainittu-
kokein hyvästi tehdä, on sinä jltä tarpeeksi
työtä meille molemmille. Tunnen sen
enka Keski-Puomeen kajoa, joll'ei se jou-
du Gummeruksen käsiin. Enkä sittekaan.
Kerrik on yhä täällä ja viipyynee kunnan
loppuun. On aikomut sinulle kirjoittaa.
Minä lopetan kirjeeni tähän, sillä ym-
pärelläni puhe sekoittaa kaikki ajatuk-
set. Muutavaikkin vielä niin kotoa. Sinua
muistan ja kaipaan joka aika ja
ainoa toivoni on päästä Terveenä luo-
sesi. Pysy sinäkin Terveenä ja muista
sinua rakastavaa

Ruudia.

Reitzenhain 30 heinäkuuta 1888.

Rakas Hildan!

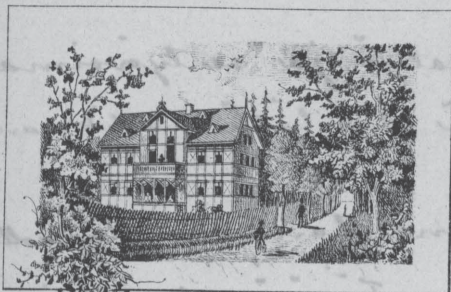
Olen odotellut tätä päivää juhlan kun-
niaksi vasta tänään kirjoittaakseni. Ja au-
rinkokin taas paistaa, sinulle onnea toi-
vottaen, vaikka illalla vielä satoi. Ja hänen
onnenloivotukseensa yhdyi minäkin, - var-
sinkin kun taas sain sinulta kirjeenkin.
Mutta sen Henrikin kirjeen olisit saanut
kirjoittaa päivää ennemmin, niin hän
olisi sen saanut vielä täällä ollessaan.
Kyt se tuli seuraavana päivänä kun
hän edellisensä oli lähtenyt. Kiin, hän
on nyt poissa, ja olkoon sille. Ei tien-
nyt vielä minne pitemmälle asettua.
- Uai jo sinä taas lasket viikkoja
tulolleni! En minä tule kuudessa
viikossa enkä kahdeksassakaan. Paraim-
massa tapauksessa olen luomessa

luomollisesti saan Henrickin kirjeen

lokakuun kuluessa. Niinkään se isän-
tä vakuuttaa että mä silloin olen terve,
vaikka epäilen kuinka hän voi sillä tas-
koittaa minua kuin relatiivista terveyt-
tä. Tahtoisin tulla kotia ihan terveenä,
mutta kai sitä saa tyytyä siihen että
varsinaiset viat ovat poissa, vaikka sitte
jälkiheikkouksia vielä olisikin. - Tuo rou-
va Benedictssenin kuolema on minua suu-
resti liikuttanut. Mistä syystä? Oliko
sillä rakkaussuhdetta? Voisitko lähettää
minulle ne ruotsalaiset lehdet, joissa
kerrotaan lähemmin hänen kuolemastaan.
Nya Pressen kai Geijerstammian kautta asiat
tietää. Mitä kirjoja tai lehtiä en kai.
paa. En lue enkä tee mitään. Korkeintaan
vaihattaa väliin jokin "Katuheikkunde'n"
sisältävä kirja niin paljon että sitä luen.
etion näet tulla luonnollisessa paran-
nustavassa niin visaaksi että en siellä Luo-
messakaan muuta lääkärejä tarvitse.
Eikä minulla myöskin ole mitään luettava
kirjaa, jonka voisin sinulle lähettää.

Yhden Maupassantin romaanin Parisissa
ostin ja täällä luen, ja kyllä se oli hyvästi
kirjoitettu, oikean realismin kaikkien vaati-
musten mukaan, luonteva ja elävä, mutta
kun oli lopussa, huomasi lukeneensa
tavallisen romaanin, ja mitä sinä olet
lukemut enemmän kuin tarpeeksi. —
Eerokin kirjoitti äskettäin ja oli hänellä
huumia, joista voisin sinulle kertoa, mutta
en kerro ennen kun ensi kuussa. Ja nyt
koska tulee pian lopettamisen aika, niin
ensinkin — kun on tänään Riikun päivä-
sano runsaat tervetuiseni ja onnentoivo-
tukseni hänelle. Ja sitten ~~skriista~~ Merian
päivänä minun puolestani toivottaa
onnea (eiä yksin itsellesi vaan) äidillesi, ja
yhtä sydämmellisesti kuin minä sen
tekisin. Ja itse ol' iloisena ja tervenä
ja kasva vüsäudessa ja voimassa
jumalan ja ihmisten edessä!

Rundisi.

Gruss
von

Reitzenhain den 1. VIII. 1888.

Rakas Hilda!

Kirjoitan sinulle pikemmin kuin
"aikomus" oli, osaksi senkin vuoksi että
voin ilmoittaa ja kiittää rahakirjeestä.
Kyllä teillä näyttää siinä olleen hom-
maa. Se minua kuitenkin enin hä-
vettää ja kiittää että sain tuon rahan
isältäni. Tätä syystä oli minulle tämä
velka paljo kiusaavampi ottaa kuin
kaikki edelliset. Mutta ehkä olenkin
ne ottanut liian keveästi. Kiitä isääsi
minun puolestani hänen hyväntahtoisesta
avustaan niin koreasti kuin osat. Ja
kiitos itsellesi! — Mitä muuten velkoihin
tulee, niin onhan minulla nyt jo koko
summa, niin että saanen hikoilla ra-
hatoissa pitkät ajat ennen kun ne ovat

maksetut. Mistä se rahatys ja se työvoima
vaan tulle, kun ei sitä ole tähän astikkaan
ollut.

2281 Henrik tulee tänne tänään illalla. Hauskaa se minulle on. Tänään tuli laitokseen myös eräs teologian kandidaatti ja ylihuomenna tulee toinen, jonka sisar jo on täällä ennestään. Olen hyvin itrese: rattu noista saksalaisista teologeista. Tavossa tutustuin yhteen. Se oli niin kuin meidän sivistyneen hienomman väen papit, mutta sivistyneempi. Tunsi kirjallisuutta, oli Tosi: musikaalinen j.n.e. ja oli kuitenkin ihan papin perikuva, nuoren papin.

Täällä on tänään kylmäkko ilma. Muulloinkaan ei täällä liian kuuma ole. Joskus harva päivä oikein lämmin, muuten semmoista haileata, vaitista säätä. Minun on tavallisesti viikun lämpyisempiäkin päiviä. — Kun olen alusta alkaen ruvenut niin odottamaan, niin en osaa ajatella: kotia tuloa ennen kun syksyllä. Luultavasti tulee täällä sentään moni päivä yksitoikkoiselta tuntumaan; vaikka yleensä aika menee jotenkin pian. Mietäkö sinä olla kesän Tampereella vai missä? En ajattele sinua täällä ollenkaan varmassa ympäröis: tössä, ^{kuin} Suomessa tavallisesti. Vaan samana, olet missä hyvään. Luulen että olet yhtään

muuttunut. Kun pääset pois kaiken maailman
hälinästä omiin oloihisi ja toihisi niin löydät
kyllä pian itsesi. Ainakin minä luulisin
sinun löytäväni, entisenä tyttönäni.

Tähän lopetan. Voi hyvin! oma
Ruudsi.

Via St. Petersburg.

16 p. t. lok. 88

9/8 88
Reitkenham

Reitken Hilda Asp.

Tampere

Finnland

Via St. Petersburg,

HELOHA (S)

19/8⁸⁶

Keiti Hilda Asp.

Pellavatehdas.

Tampere

Finnland.

24 p. Elohe Tull.

Reitzenhain 9 elokuuta 1888.

Rakas Hilda!

Lain äskeri kirjesi ja aloitan siihen heti vastausta, vaikka olen väsynyt ruumiin ja sielun puolesta. Kyllähän Ernst Ahlgrenin henki oli kallis ja maa on hänen lähtönsä tuntemut. Mutta täällä ammutaan ihmisiä turhan metsäkauriin vuoksi eivätkä ihmiset eikä luonto ole tietääkseenkään, korkeintaan jää perkeitsemään. Minä pidän elämääni niin kalluna ja niin monta Suomen "toivon rikasta" nuorta miestä on kuollut ennen kuin ovat ehtineet mitään tehdä. Ja kuitenkin olen ajatellut ja ajattelen tulla terveeksi. Olkoon asiamni sen hengen

888 asia joka minun nenaani kerran on puhaltanut! — Jääköönhan se nyt siihen esipuheeksi. En ehtinyt enempää ennen illallista, ja sitte tuli väsymys j. m. s. Seuraavana aamu-
na aioin jatkaa, mutta kun tulin huoneestani pihalle, tuli vastaan eräs suomalainen tuttava, maanmittaus-insinööri Lavander, ja hänen kanssaan hukkuu koko päivä. Hän jää nyt tänne viikoksi tai puoleksi toista.

Ja nyt on jo 11:ttä päivä. Sinä voit siis kyllä taas laskea "sopivan" ajan siitä kun viime kirjeeni kirjoitin. Mutta turhaa on siitä suututella tai joutua huonoon mielentilaan. Minä kirjoitan silloin kun minä voin ja haluan. Enkä osaa tehdä itseäni toisenlaiseksi kuin olen. Ja mistä sinä tiedät minun syytämäni täällä, miksi en kirjoittanut? Ja olkoov että syyinä oli laiskuus (tosiaankin, mikä minun se voi olla miehellä, joka ei pane rikkaita välttämään viikkokokanteen) — niin etkö voi ajatella sittekin näitä kirjoittamattomia terveisiä sille välin?

En näin, mitäpä täällä. Oli rumia ilmoja
pitkät pitkät viikot. Toissa päivällä alkam-
vasta näyttää pysyvästä kaunista tulevan.
Eilen olin ensimmäisen päivän ilman
palttoola täällä. Huume, joka minussa yhä
vielä pysyy kiinni, ilmestyi siihen asti joka
aamupuoli vilun muodossa. Paldin paltto
päällä, vaikka aurinkokin olisi paistanut.
Eilen sitä vastoin kävin palttoista eikä tullut
vilu. En, sitä kuumempi oli sitten illalla.
Huhten luulen rintani olevan koko joukon
paremman. Kun eivät olisi Pariisin lääkä-
rit pilanneet vatsaanikin, niin ett'ei sitä
tahdo varmaa tulla! - Kun lopulla aion
kävästä Dresdenissä (4 tunnin matka) vielä neu-
vottelemassa Henrikinkin kanssa. Hän ei
tiedä vielä talviolostaan, tullaako syyskuus-
sa Suomeen vai jäädäkö Länne Saksaan.
- Mutta nyt minua rupeaa viluttamaan ja
jos kauvemmin kirjoitan, saan tänään
tukalan päivän. - Heikkytykseni minun
Lano terveisiä kotolaisillesi! Ja ota itse^{1/2}

rakkaimmat

Rindilasi.

Reitzenhain 19 elokuuta 1888

Rakas Hildani!

Toissa päivänä jo sain taas kirjjesi, ja
olisin halunnut heti sinulle vastaan kirjoit-
taa, mutta enhan sitä taas voinut, kun oli-
vat ilmat niin huonot ja minä viluinen.
Kylläkään se minua huoltaa täällä usein
että tiedän teidän ja etupäässä sinun
kärsivän minun "kylmyydestäni" ja kirjoit-
tamattomuudestani. Mutta se ei olisi hy-
vä sinulle eikä minulle, jos kirjoittaisin
sinulle tautini kaikki pienet vaiheet ja
sitä vaan saisin ne suuremmiksi ja ras-
kaammiksi kummallekin. Ja tautini
yleisestä kuluista ei ole ollut enempää sano-
mista kuin mitä olen sanonut. Takäläiset
parantajani ovat varmat siitä että tulen
terveeksi; mutta hitaasti se käy.itse puo-

Heikkes en mene sinnekaan Dresdeniin, vaan annan
sitten, mutta voit sinne kuitenkin kirjoittaa. Jule p.

1992
Lestari en voi uskoa että lokakuussa vielä
olen rinnastani ihan terve. Ja oikea työ-
voima tulee vasta myöhemmin. Käyt pel-
käävän että näylän hyvin sairaalta. Ei,
kasvoista päättään taidan jo taas olla joten-
kin samannäköinen kuin Suomesta lähtiessä-
ni. Kumpahan muuten olisin yhtä terve! —
Viime aikoina olen täällä ollut jotenkin
alakuloinen ja tyytymätön. Siihen kai vai-
kutti vatsanikin joka taas ison aikaa oli ihan
huonona, mutta sitten kyllästyin koko paikkaan,
ja oloon täällä, isäntään y. m. Halunni pois,
erään etevän luontolääkärin Arnold Riklin luo-
kasvoi ihan fik ideäksi. Lopulta rupesin teke-
mään siitä totta, kun en täällä alakuloisena
kumminkaan enää voinut toivoa samoja tulok-
sia. Ensimmäisenä s. o. viikon päästä pi-
täisi minun nyt lähteä Dresdeniin ja sieltä
sitten Riklin luo, jonka parannuspaikka on
aina Krainissa asti. Rahaa se muutto
vie enemmän, niin että laskujeni mukaan
— jos niihin voi luottaa kun en tiedä tarkkaan
hintoja — krus viikkoa Riklin luona oltuani

olen taas penniton. Henrik aikoo lähteä
heti syyskuun alussa Suomeen, kenties hä-
nen toimestaan saan lisää, edes matkara-
hat. - Etä kirjoita minulle enää Tämre, vaan
viikon aikaa osoitteella: Dresden, Goethestrasse
7, b. Pitten ilmoitan uuden, kun tiedän.

— Vai on nuori Udelius sairas. Jos hänen
molemmissa keuhkoissaan tauti jo on pääs-
syt suurempaan valtaan tai toisessaakin jo
hyvin pitkälle, niin ei sitä tautia enää
paranneta, vaan pitennetään. Mutta jos hä-
nessä vielä on elinhalua ja -voimaa ja keuhko-
vasta verrattain vähän pilalla, niin hän
voi tulla tšekäläisissä laitoksissa terveeksi -
ja ainoastaan niissä. Tämre Reitzenhainin
en häntä ^{kuulokkaan} kehoita ja jos hän on kovin sairas
niin ei isäntä häntä halusta otakkaan.

Enin rekommenderaisinkin hänelle parannuspaik-
kaa Meravia, mutta se on kaukana, etelä-
Schweizissä asti. Siellä olisi hänellä, päit-
si sopivaa ilman-alaa, luontolääkäri Grieben
käytettävänä. Mutta kai se on hänestä
liian kaukana. Pitten on Davos tähän aikaan

vielä hyvä, sitten tulee muutamia huonoja viikkoja,
kunnes talvi on tullut. Mutta Davoskin on kaukana
ja Gorbensdorf on Eldeliukselle parempi sen
vuoksi että siellä on ankarampi lääkärihoito.
Mutta jos U. nyt lähtee niin elköön lähtelökkään
luullen tulewansa terveeksi parissa kolmessa kuu-
kaudessa, jättäköön vähintäänkin koko talven
hyvästi. Munten ei koko matka maksa vai-
vaa. — Ihmeen ihanalla tuntuu Luomen
kesä kun kerrot matkoistanne siellä. Eikä
niin kaunista kesää muualla missään ole-
kaan, eikä niin kauniita serituja. Minulta
on kesä tavallisessa merkityksessä mennyt ja
parasta on ettei sitä ajattele. Parasta ajatella
vaan terveeksi tuloa. Hauskaa on että te kaik-
ki siellä olette terveitä. Kohtahan sinä olet Eld-
singissä; ja minä yhä ulkona! Eikö, kyllä minä
aikanaan tulen sinne terveenä, minäkin.
— Terveisiä kaikille kotolaisillesi. Ja voi itse
hyvin!

Rundisi.

Via St. Petersburg.

30 / 8 88

Neiti Hilda c

Lapinlahdenkatu 1.

Helsinki.

Finland.

23
ABT
1888
56.3K

Via St. Petersburg.

8/9 88
Heldes

Keiti Hilda Asp.

Ruoholahdenkatu 5.

(Keiti Pastell.)

Helsinki.

Finland.

Veldes 30 elokuuta 1888.

Rakas tyttöni!

Maanantai-iltana saavuimme tänne. Matkalla pilaantui kuitenkin taas välsämi ja muutinkin väsyin niin että nyt vasta voin sinulle kirjoittaa. Enhän täällä vielä paljon tiedä muuta kuin ulkopuolta. Luonto täällä on erittäin kaunis. Joka haaralla mukkeat vuoret ja itse laaksoissa — jossa on hotelleja, huviloita, kylpylöitä — ^{kirkkoja j.n.e} — tuores kasvillisuus, keskellä kauniinsininen järvi. Ja arvaapa missä minä asun? Huoneeni on 5-6 askelta järvestä

tuuhean lehmusrivin suojassa,
ja on siinä kolme seinää, vaikkapa
peräseinä on vähän ylhäältä
auki. Etuseinäksi voi vetää kar-
diinit, mutta sitä ei lehdä kuin
kovimmilla tuulilla, ei yölläkään.
Huuten on maja tavallisen
kammarin kokoinen ja hyvästi
siivostettu. Semmoisia ovat Riklin
"Luftkütten-Colonian" asunnot, joita
tässä on koko rivi. Ja erittäin
virkistävää on näin maata.

Ja niin kauniina kun on nytkin
järvi tuossa edessäni kun tätä
kirjoitan! Kun vaan — —.

Ja arvaappa missä puolella tätä
kirjoitan? Ylläni on pumpulinen
verkkopaita ja yläpuolelle polvia
ylöskäärityt housut, ei mitään

munta. Linnä puvussa saan
joka aamu jo aikaisesta kä-
vellä tassa ilmamajojen ym-
piärillä, muut vahvemmat me-
nevät eväälle läheiselle, vuo-
relle ja viisuvat siellä itsensä.
Päivällä sitten saapi maata
auringossa kylpyhuoneella, joka
on tästä jonkun matkaa, myös
järven rannalla. Muuten on
täällä päivä ja kylvyt hyvin
minuutilleen jaetut ja "ohkera"
saa olla. Jos tämä rupeaa mi-
nuun hyvää vaikuttamaan,
nii vahvistaa se kelpo lailla.
Hämmästyinkin oikein matkalla
Wienissä, kun oliv siellä niin
heikko. Oliv viime aikana
Reitzenhanissa mennyt jälleen

Takaperin .

Sinä olet siis nyt jo Kelsin:
gissa ? Panen tämän kirjeen van:
halla osoitteellasi, kai sen siten
parailen saat. Minä en osaa
edes oikein ajatella kouluja ja
niiden alkua täällä. Toisin tulla
sinne päästäkseni oikeaan ve:
teeni taas. Niin paljon kun
siellä olisi hauskaa hommatta
vana.

Osoitteeni on: (Bestenreich.)
Oberkrain, Veldes, Bei dem
Herrn Rikli Arnold Rikli.

Woi hyvin ja muista
Rundiani!

Veldes 8 syyskuuta 1888.

Rakas Hildani!

Lunleeko todella että olen sinut
"unhottanut" ja että sinusta väliä?
Jos voisin unohtaa koko Suomen
ja kaikki mitä minulla on ollut
siellä toiveita ja tunteita, niin
silloin lunttavasti sinäkin jäisit
unhotukseen, et ennen. Sillä
sinä olet sielussani niin kasvanut
elämäni sisällykseen, että en voisi
sinua siitä erottaa. - Ja kuitenkin
olen niin välinpitämätön että ki-
joitan sinulle kerran kahdesti
kuussa? Selitä se asia nyt toistai-
seksi niin kuin tahdot, etä vaan
tule niin levottomaksi minun tervey-

destäni. Eihän sitä nyt sentään
niin ensi puuskasta knolla, vaikka
se kovakin olisi. Näyttää niin
kuin soisit minun menevän Gör-
bersdorfiin. Tunnen Görbersdorfin
melkein niin kuin olisin siellä
itse ollut. Olen vasta vasten jo
aikaa tiedustellut semmoisilta jotka
ovat siellä olleet; sitte olen luke-
nut prospektit. Sanot Porkkan ter-
veenä palanneen. Mutta jos minä
olen parannuksilla ensi keväisiin
asti, niin en sittekkään luullakseni
ole ollut niin kauvan kuin Porkka
Görbersdorffissa. Ja jos vahvaluontoi-
nen Porkka siellä parani, niin ovatpa
sinne Wilho ja Schrouwe jääneet.
Mitä miuhin Saksan ja Schweitzin
parannuslaitoksiin tulee, niin tunnen
niitä kenties paraiten kuin kukaan
min siellä Suomessa, en reklaamien
kautta vaan muuten. Elä sen vuoksi
pelkää että sokeasti kulaisin, kyllä
parasta etsin. Ja uskon että olen
minulle paraan Rikissä löytänytkin.

Ja onhan muuten Henrik ollut neu-
vojanani myös. Mitä vegetaariseen
dieettiin tulee niin luulen ett'ei se
ole ollut minulle pahaksi. Täällä
muuten syönkin joka päivä myös lihaa.
Rikki pitää sitä minulle sopivana.
Puhut myös jostain syönäkuureista. Ne
voivat olla hyviä paikallaan, kun on
vaan semmoinen vatsa että sen tus-
tannuksella voi muun ruumiinsa pelastaa.
— No niin, tuon kaiken olen puhunut
sinua rauhoittaakseni lääkäreini suhteen.
Kun uskoisit niin mä sanoisin että minä
olen jo niin paljon itse lääkäreitä ett'ei
minua toiset lääkärit heten petä.

Mutta, Hilda rakas, mitä
sanot joll'en tule kotia ennen kun
muutaman kuukauden päästä ja
jos meren vielä kauemmaksi ete-
lään? Kaikki kiellelevät minua
lähtemästä vielä Suomeen ja kehotta-
vat ^{minua} parantamaan itseäni nyt kevräs-
saan. Jos taas jään syksyä ja tal-
vea etelään, niin tahdon seurata Rik-
kiä. Ja hänen parannuslaitoksensa
täällä Veldesissa on vaan auki kesän-
syyskuun loppuun. Talvikauden on
hänen asuin- ja parannuspaikkansa-

Florenz. Siis jälleen Florenziin!
Pelkäisitkö?

Florensin jo edellä päin tuumistasi,
mitä ne sille lienevätkin. Puhkaa
edes sinä siellä, kun pääsen, tulen
sinua auttamaan! Henrikkin pitäi-
si tulla sinne heti saattamaan matka-
rahat, joiden kyllä nyt jo pitäisi olla
hänellä.

Holla ota sinulta jokaisen
kirjeen, olkoon se mitä lajia hyvänsä,
luottakoon sinua tai hyväamiella. Ja
vaikk' en minä sinulle kirjoittaisi
ollenkaan, niin olen aina kuitenkin
omasi. Voi hyvin!
Ruedi.

Tiedäthän osoitteeni:
Österreich; Oberkrain,
Veldes, Bei Herrn A. Rikli.